

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

§. 2. Matrimonium quà est Sacramentum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39637

obligaret; sed tantum designatos ab ipsius Reipublicæ capitibus, qui talem habent auctoritatem, vt in huiusmodi necessitate aliqui matrimonium contrahant in bonum totius Regni. Sed hoc tempore, aut *nunquam*, aut raro talis occurrit necessitas, sed vniuersim vera est sententia Apostoli dicens: omnes habere *potestatem suæ voluntatis*, vt eligant liberè statum *continentiæ* aut *matrimonii*: ita tamen, vt in electione seruent leges, quas postea indicabimus.

SECUNDVM officium & finis matrimonij conuenit ei post Adæ peccatum, vt remedium sit & medicina *concupiscentiæ* carnis, quæ post illud peccatum effrænis mansit, & nisi hoc licito remedio illi fuisset subuentum, facile præceps ruisset in illicita. Quamobrem dixit Apostolus: *n propter fornicationem vnusquisque suam uxorem habeat. Vxori vir debitum reddat: similiter autem & vxor viro.* Quia neuter potestatem habet sui corporis, sed alter. Ne autem aliqui Christiani existimarent his verbis, omnibus imponi præceptum in eundi matrimonij, subiunxit: *hoc autè dico secundum indulgentiam, non secundum imperium*, quasi diceret: non est hoc præceptum, quòd obliget; sed *permisso* quædã rei minus bonæ; alioquin bonum est homini mulierem non tangere, sed ad fugiendam fornicationem, quæ aded graue peccatum est, licet ijs, qui liberi sunt, uxorem ducere, *ne vrantur*, adhibito hoc medio à Deo instituto ad carnis ardores absque culpa mitigandos.

§. II. Matrimonium, quòd est Sacramentum.

SE D quoniam vterque finis prædictus matrimonij est valde *humanus*; voluit Deus Dominus noster illud in lege Euægelica honorare. Quamobrem Apostolus illud appellauit *honorabile connubium*, magno scilicet honore dignum: nec fuit exiguus ille, quod verbum diuinum incarnari voluit & nasci ex muliere *coniugata*, quamuis Virgine. Et initio suæ prædicationis illud *approbauit*; suæque præsentia, & sanctissimæ suæ matris ac Apostolorum honorauit; nuptialique conuiuio magnum splendorem attulit, primo miraculo adhibito, quo aquam in vinum conuertit, vt defectum suppleret, quo conuiuæ laborabant: quo facto prodigioso insinuauit id, quòd postea gessit: ad illud adhuc magis honorandum; dum constituit, vt ipsum matrimonium verum esset Ecclesiæ suæ *Sacramentum*, per quod spiritualiter aqua conuerteretur in vinum, tribuens *vinum charitatis* suscipientibus hunc statum, qui ex se est tanquam *aqua frigidus & humidus*, & occasionem præbet vitæ remissiori, & in culpas multas labili. At per gratiam &

charita-

2.2.9.51.4.
12. ad 2.

1. Cor. 7. 37.
39.

2.

Permissum
in remedi-
um concu-
piscentiæ.
n 1. Cor. 7.
2. 6.

Versu. 9.

a Heb. 10.
14.
Christus ho-
norauit ma-
trimonium.

Sacramen-
tum.

charitatem, quam contrahentes accipiunt, fiunt sancti, fortes, & puro amore & Christiano inflammati, ac robusti ad furiosos carnis impetus reprimendos; ita ut absque spiritus detrimento proprium suum finem consequantur; *filios* scilicet generare, & educare, ad cœlos ornandos. Hunc totum honorem & matrimonij excellentiam declarauit Apostolus, cum enim retulisset verba Adami, dicentis: *relinquet homo patrem suum, & matrem suam, & adhærebit uxori suæ, & erunt duo in carne una*, statim subiecit: *h Sacramentum hoc magnum est: Ego autem dico in Christo & in Ecclesia*, hoc est; magnum est Sacramentum, quia magnus est finis, ad quem Deus illud exaltauit: ad significandum scilicet altissimam illam *coniunctionem*, & supremam *verbi diuini Incarnati cum Ecclesia sua vnionem*.

b Ephes. 5. 32
Tria. sess. 24.
de matrim.
Christi cum
Ecclesia v-
niones dua.

1.

Charitatis.

2.

Hypostasis.

Sacramen-
tum dat
gratiam pro
nouis ope-
ribus.

Continen-
tia sine ne-
cessaria
Coniugatis.

Quod verbum diuinum; cum descendit è cœlo, & venit in mundum, reliquit *Patrem* suum, accipiens per Incarnationem formam hominis: matrem quoque suam *synagogam* reliquit, seque *Ecclesie* sponsæ suæ coniunxit, tanta firmitate, ut nulla potestas, nec mundi, neque inferni sufficiat hanc vtriusque coniunctionem dissoluere. Si tamen vnio dicenda, & non potius *vniones*, cum sint duæ. *Alter* charitatis ob amorem vtriusque mutuam, & hæc est indissolubilis ac perpetua cum tota Ecclesia; in qua nunquam vsque ad finem mundi deerunt *Iusti*: licet in singulis illorum culpa sua deficere possit. *Alter* vnio est adhuc perfectior, ob *hypostaticam* cum humana natura vnionem; in qua factus est vnus quid cum sua Ecclesia: Et hæc vnio adeo firma est, & indissolubilis, ut nunquam dissoluenda sit: nam *quod semel assumpsit, nunquam dimisit*. Ex quo fit, ut quemadmodum hoc Sacramentum *signum* est vtriusque vnionis, ab eis illis eueniat *firmitas & excellentia*: & quoniam hæc signa in lege gratiæ nõ sunt inania aut vacua, sicut erant in antiqua, efficiunt in Sacramento gratiã, quã significant; ut coniugati in vita sua imitetur puritatẽ & sanctitatẽ, quã illa significant. Cuius causa fuit, quod, cum *CHRISTVS* Dominus noster matrimonio adiecerit aliqua *onera* grauiora, quam essent in lege antiqua: necesse fuit, nouam eidem *gratiam*, nouaque auxilia addere, quibus portare illa posset. Cum enim nullam sit potestas in terra, quæ dissoluere possit matrimonium *consummatum*; neque *plures* vxores permittere: (ut iam est dictum) sæpè coniuges etiam inuiti cogentur in aliquibus casibus esse perpetuò continentes: qualis esset ille, quo alter eorum graui & incurabili *morbo* perpetuò laboraret; aut ob aliquam grauem culpam; aut etiam sine culpa ab altero *discederet*; aut si fieret *furiosus*, talesue *mores* indueret ut periculum esset illi cohabitare, aut si laboretur in *adulterium*; & alter propterea nollet amplius illi cohabitare. Cum enim iam non liceat libellum dare Repudij; nec secundam ducere vxorem: necesse

est fer-

est seruare continentiam, ne *sexum* Legis Dei præceptum transgrediantur: ad hoc igitur valde copiosa gratia fuit necessaria: vt furiosi concupiscentiæ impetus possent cohiberi. Senferunt Apostoli huius *oneris* magnitudinem, cum audientes Christum, hanc doctrinam proponere, admirati dixerunt ei: *Si ita est causa hominis cum uxore, non expedit nubere.* Sed Sapientissimus magister cum summa prudentia respondit rectè ad interrogata: ne aut matrimonium, quod aliàs est licitum, *reprobaret*; aut ad illud accipiendum, quod esset ad eò graue *exhortaretur*. Item quia quibusdam *expedit* hoc onus, ob aliquos diuini obsequij fines, suscipere; alijs verò non expedit: vt alia egregia magis & gloriosa suscipiant. Et ita respondit: *Non omnes capiunt verbum istud, sed quibus datum est:* quia donum hoc, & gratia sublimis est valde, & omnem naturam excellit: Reliqui benè poterunt matrimonium inire diuina enim misericordia, quæ nunquam negligit, subsidium in necessitate adferre: auxilium præbebit alio modo *gratia*, vt matrimonij onera ferre possint, faciens auxilio suo facile iugum, quod sine illo fuisset grauissimum.

PRÆTEREA cum matrimonium post peccatum Adæ fuerit institutum in carnalis concupiscentiæ remedium: fuisset valde exiguum, nisi Deus *gratiã* suã subueniret, & imbecilli natura faueret: quæ in ipsius matrimonij vsu, etiam si alioqui licito, instar bestiarum sese effundit. Quemadmodum S. Raphaël significat Tobia, reddens rationem, cur dæmon septem viros Saræ occidisset *prima nocte nuptiarum, antequam illam attingerent*: & hi namque qui coniugium ita suscipiunt vt Deum a se & a sua mente excludant, & sua libidini ita vacent sicut equus & mulus, quibus non est intellectus: habet potestatem demonum super eos. Tu autem, cum acceperis eam, ingressus cubiculum, per tres dies continens esto ab ea, & nihil aliud, nisi orationibus vacabis cum ea: & tunc accipies virginem cum timore Domini, amore filiorum magis, quam libidine ductus: Hoc consuluit Angelus Tobia, & in eo omnibus coniugatis. Sed Christus D. N. qui consilium illud probat, specialem quoque dat *gratiã* ad illud exequendum: eleuans matrimonium ad dignitatem Sacramenti: vt Scatús huius *sanctitatem* propriam efficiat: ita vt (quemadmodum dixit Apostolus) e *unusquisque sciat suum vas possidere in sanctificatione & honore*: nec patiatur se ab effraeni sua passione trahi, sicut gentes quæ non nouerunt Deum; sed operam det, vt *honorabile sit connubium in omnibus, & thorus immaculatus*; seruetque conditiones omnes, & circumstantias, quæ actum illum purum & sanctum faciunt. Huc accedit, quod coniugati debeant semper simul habitare, quodam genere *amicitiæ* strictioris, quàm sit vlla amicitia humana: & quoniam opera Dei sunt perfecta, idque multò amplius in lege *Euangelica*, quæ lex est perfectionis: voluit, hanc humanam amici-

c Mat. 19, 10

Dei suavis
providentia
in distribu-
endo statu.

Tob. 7, 6. 1.

Sanctitas
coniugalit.

et 1 Th. 4, 4.

1 Heb. 13, 4.

Coniugium
charitas.

Coll. 16. ca. 3

Charitas
amicitiam
perennat.4.
Perfectio
coniugum.

tiam exaltare, & facere etiam supernaturalem & diuinam: quia ipsummet sacramentum matrimonij coniugatis communicat coniunctionem *charitatis*, quæ est amicitia supernaturalis: quæ possunt se mutuo diligere: non humano solum amore, sed etiam diuino: & *natura gratiaque* vnâ ambulantibus: quasi vento ad puppim flante, ad viâ terminum sceleriter peruenire. Quod ipsum præstat etiam charitas modo quodam singulari: nam, (vt bene perpendit Cassianus) nulla huius vitæ amicitia potest esse perpetua; nisi in *charitate* funderur: quæ sola ex se ipsa est amicitia æterna: ita vt quamuis vir & vxor; parentes & filij; fratres & amici, arctissimam habeant amicitiam toto huius vitæ decursu; si quis tamen illorum sine charitate moriatur, manebit amicitia in æternum dissoluta: quia nec amicitia vera esse potest inter eos, qui sunt in inferno; nec cum eisdem possunt, qui in cælo sunt, amicitiam vllam habere. Cupiens igitur Christus D. N. amorem & vnionem coniugum esse æternam: dedit eis cum sacramento gratiam, & charitatem, cuius virtute eam possint consequi nisi sibiipsis desint.

DENIQUE gratia hæc maximi momenti erat, vt rectè filiorum educationi, alijsque operibus huius status proprijs melius attenderetur. Licet enim status ipse in se sit imperfectus, oportet tamen in eo Christianam *perfectiorem* procurare: quæ medijs, in sequentibus capitibus indicandis, obtineri poterit: in quibus fufius explicabuntur, quæ hic summatim sunt tacta.

CAPVT II.

PROVIDENTIA DEI CIRCA VOCATIONEM ET
lectionem Status Matrimonij & varia circa
illas documenta.

ON solum DEVS Dominus noster *author* est Status Matrimonij, vt dictum est, sed speciali quoque *providentia* vocat & inclinât quos vult, ad illud ineundum, ita respiciens & attendens ad *vniversale* bonum *humani generis*, ad cuius *conservationem* (si per *honestum* medium propagandum sit) est *necessarium*, vt etiam attendat ad *particulare* bonum ipsorum hominum: eos tantum ad illud vocando, quos *occulta* sua *providentia* non vocat ad *altio-*rem Statum, qui est *continentiæ*: quamuis vtrumque sit donum Dei: cuius *vocatione* Status distribuuntur diuersis hominibus, cum dicat Apostolus: *onus quisque proprium donum habet ex Deo: alius quidem sic, alius vero sic.* hoc est, alius habet à Deo Statum *continentiæ*, alius *matrimonij*: quia ipse *pro-*

Omnia vo-
catio do-
num Dei.
a 1. Cor. 7. 7

dentia